

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРИЧНИЙ КОСТЮМ

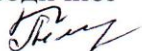
Галузь знань 0202 Мистецтво

спеціальність 7.02020501 “Образотворче мистецтво”

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

2014-2015 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

А.О.Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Історичний костюм» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво», спеціальності 7.02020501 «Образотворче мистецтво».

Розробник: Романенкова Ю. В., доктор мистецтвознавства, професор, зав. кафедри образотворчого мистецтва Інституту Мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Протокол від « 03 » вересня 2014 року № 1

Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва

Ю. В. Романенкова

_____, 2014 рік
_____, 2014 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	6
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	7
III. Програма	
<i>Змістовий модуль I. Стилі у світовій історії одягу та аксесуарів.....</i>	<i>8</i>
IV. Навчально-методична карта дисципліни.....	19
V. Плани практичних занять.....	22
VI. Завдання для самостійної роботи	22
Карта самостійної роботи спеціаліста.....	24
VII. Індивідуальна науково-дослідна робота.....	26
VIII. Система поточного та підсумкового контролю.....	27
IX. Методи навчання	30
X. Методичне забезпечення курсу.....	30
XI. Рекомендована література (основна, додаткова)	31

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета викладання навчальної дисципліни – ознайомлення студентів спеціальності «Образотворче мистецтво» з провідними періодами еволюції моди, історією костюму та аксесуарів відповідно до світового «стильового календаря». Опанування знаннями в галузі зарубіжної та вітчизняної моди допоможе майбутнім художникам не лише у їх викладацькій, теоретичній роботі, але й дасть достатні навички, щоб власноруч розробляти, створювати ексклюзивні, оригінальні витвори, практична стадія втілення яких у життя супроводжується грамотно сформульованою теоретичною концепцією, знанням символіки, атрибутики.

Завдання вивчення навчальної дисципліни:

- 1.формування у студентів відчуття стилю, рафінованого смаку, чому сприятиме вивчення основних стадій формування та трансформації стилю у світовій моді;
- 2.розвиток у студентів аналітичного мислення, вміння вільно орієнтуватися в історії розвитку костюмних форм у цілому, починаючи з історії виникнення матеріальної культури первісного суспільства до мистецтва створення сучасного костюма;
- 3.формування широти мислення і творчого потенціалу майбутнього фахівця шляхом вивчення загального художньо-композиційної побудови історичного костюма як джерела творчості;
- 4.- вивчення характерних особливостей і загальних закономірностей розвитку модних тенденцій у костюмі;
- 5.вивчення характерних особливостей різних видів композиційного рішення костюма, його форм і пропорцій, декору, колористичного рішення і видів обробки;
- 6.вивчення впливу на формування модних тенденцій соціально-політичних суб'єктивних та об'єктивних факторів;
- 7.вивчення конструкторсько-технологічних особливостей, засобів формоутворення історичного костюма.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

1. зміст поняття «стиль»;
2. характерні особливості і загальні закономірності розвитку модних тенденцій у костюмі різних історичних періодів;
3. конструкторсько-технологічні особливості, засоби формоутворення, історію розвитку історичного костюма;
4. національну специфіку особливості кожного з досліджуваних відрізків часу;
5. характерні особливості різних видів композиційного рішення історичного костюма, його форм і пропорцій, декору, колористичного рішення і видів обробки;

6. стильові особливості різних історичних костюмів, що дозволяє визначати по костюму історичний період і територіальну приналежність;
7. спеціальну термінологію, щоб грамотно складати характеристику костюма, відзначаючи спільні тенденції та модельні особливості;
8. загальні тенденції та відмінні риси асортименту, форм і покроїв, художньо-декоративного оформлення, прийомів крою та функціональності членувань різних видів одягу складових комплекс національних і народних костюмів.

Вміти:

1. розрізняти за сукупністю стильових ознак стилі моди різних епох;
2. визначати відповідність костюму комплексу головних уборів та взуття;
3. визначати стильову відповідність костюму та аксесуарів;
4. визначати типи основних елементів вбрання різних епох та їх назви;
5. розрізняти матеріали, з яких робився одяг у різні епохи;
6. аналізувати варіанти використання різних елементів крою, декору, силуетної форми, загального стильового і пропорційного рішення, історичного та народного (національного) костюму в різні історичні періоди;
7. самостійно, використовуючи ілюстративний матеріал, виконувати комплексний системний аналіз тенденцій моди, і загальних напрямів, і специфічних нюансів виробів різних асортиментних груп;
8. аналізувати вплив суб'єктивних та об'єктивних факторів на формування модних тенденцій і стильових переваг, у тому числі соціально-політичних, психологічних, етнічно-традиційних і особистісних;
9. використовуючи комплекс набутих знань самостійно розробляти ескіз костюму у стилі певної історичної доби.

Освоєння студентами курсу «Історичний костюм» дозволить розвинути у майбутніх фахівців творче мислення, вміння створювати нові образні рішення на базі асоціацій з костюмом минулих років, вміння знаходити образ, що найбільш відповідає сьогоденним вимогам моди.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля.

Кожна тема передбачає складання глосарію, кожне практичне завдання супроводжується опитуванням за визуальним рядом. Курс призначений для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст», розрахований на 1 семестр, складається з 54 годин, тобто 1,5 кредитів ECTS, з яких 22 години – аудиторні, з них 14 – лекційні, 4 – практичні, 29 – розраховані на самостійне закріплення студентами отриманих знань, 3 відведено на модульний контроль, 4 – на індивідуальні заняття. Курс є обов'язковим, передбачає 1 змістовий модуль. Вивчення курсу завершується заліком.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

"Історичний костюм"

I. Опис предмета навчальної дисципліни

Курс підготовки фахівців	Напрямок підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 1,5</p> <p>Змістових модулів: 1</p> <p>Загальна кількість годин: 54</p> <p>Тижневих годин: 1</p>	<p>Шифр та назва галузі знань 0202 Мистецтво</p> <p>Шифр та назва спеціальності: 7.02020501 "Образотворче мистецтво"</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень "Спеціаліст"</p>	<p>варіативна</p> <p>Рік підготовки: 5</p> <p>Семестр: 9</p> <p>Аудиторні заняття: 22 год.</p> <p>Лекції: 14 год.</p> <p>Практичні: 4 год.</p> <p>Індивідуальна робота: 4 год.</p> <p>Модульний контроль: 3 год.</p> <p>Самостійна робота: 29 год.</p> <p>Вид контролю: Залік</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практична робота	Індивідуальн а робота	Самостійна робота	Семестровий контроль	Модульний контроль
Змістовий модуль I. Стилі у світовій історії одягу та аксесуарів									
1	Тема 1. Вступ. Класифікація одягу. Костюм та аксесуари Давнього Сходу	6	2	2			4		
2	Тема 2. Костюм античності: Давня Греція та Давній Рим	8	4	2	2		4		
3	Тема 3. Одяг арабського Сходу, костюм Індії, Китаю, Японії	6	2	2			4		
4	Тема 4. Одяг доби Середньовіччя	6	2	2		2	4		
5	Тема 5. Мода Відродження	8	2	2			4		
6	Тема 6. Костюм XVII-XIX ст.	12	4	4	2	2	6		
7	Тема 7. Модні тенденції XX ст.	5	2	2			3		

8	Модульна контрольна робота	3							3
	Разом:	54	22	14	4	4	29	2	3
	Разом за навчальним планом	54	22	14	4	4	29	2	3

ІІІ. ПРОГРАМА ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

Стилі у світовій історії одягу та аксесуарів Тема 1. Лекція. Вступ. Класифікація одягу. Костюм та аксесуари Давнього Сходу (2 год.)

Сутність і вплив моди. Поняття: «одяг», «костюм», «мода», «стиль», «історичний стиль». Функціональне призначення костюма: «кліматичне», «моральне», «соціальне», «естетичне», «культове», тощо. Костюм як складова частина матеріальної культури суспільства, об'єкт прикладного мистецтва, засіб самовираження особистості, коректування та стилізації фігури, поновлення і зміни способу або образу людини.

Структура моди. Цінності моди. Роль моди як засобу комунікації. Функції моди. Мода як форма реклами. Види реклами моди. Імідж. Мода як характеристика часу.

Костюм Давнього Єгипту та Передньої Азії. Ідеал краси, модні пропорції фігури, традиційні матеріали, взаємозв'язок загальних форм і пропорцій з соціально-культурними особливостями та рівнем розвитку, традиційними видами господарської та політичної діяльності, кліматичними умовами. Функціональне призначення костюма, соціально-культурні та ритуальні відмінності. Загальне художньо-композиційна побудова костюма; покрій і засоби формоутворення. Характерні особливості різних видів одягу, складові частини чоловічого та жіночого костюма, особливості декору і колористичного оформлення.

Давній Єгипет. Чоловічий костюм. Типи набедрених пов'язок. Схенті. Спідниці. Фартуки. Еволюція в залежності від соціального статусу володаря та доби. Калазирис. Верхні частини одягу. Туніка. Нарамник. Пояс. Плащ-покривало. Наплічники. Відкладні коміри. Взуття єгиптян. Сандали. Матеріали, способи ношення. Чоловічі зачіски та типи перук. Головні убори. Головні пов'язки (плахти). Статусні ознаки. Типи головних уборів фараонів. Прикраси як статусні відмітні риси.

Жіночий костюм. Калазирис. Його типи, еволюція форми. Спідниця-сарафан. Її еволюція до прямокутної спідниці Середнього царства. Вехний пояс.

Верхнє плечове вбрання. Накидка-пелерина. Плащ-покривало. Способи драпірування. Зачіски та перуки. Головні убори. Аксесуари.

Ассірійський та вавилонський одяг. Льон і вовна як основні матеріали. Типи декорування ассірійських тканин, колірна гама. Глуха туніка як один з найпоширеніших типів чоловічого одягу. Способи ношення поясу. Верхній одяг шляхетних ассірійців: шаль-перев'яз, плащ-покривало та нарамник. Відмінності жрецького костюму. Вбрання та взуття військових. Типи взуття. Причини слабого поширення головних уборів. Капелюхи. Тіара як головна ознака царів. Зачіски. Методи вбирання бороди та вусів чоловіків різних статусів.

Жіночий ассірійський костюм. Туніка, плащ-покривало жінок, вуаль та покривало як приналежність вільних ассірійських жінок. Жіночі зачіски.

Рекомендована література:

основна: [2-12].

додаткова: [2], [6], [7], [8], [13].

Тема 2. Лекція. Костюм античності: Давня Греція та Давній Рим (2 год.)

Костюм древньої Греції: доричний, іонічний та еллінський періоди. Відмітні особливості костюму, типи грецького одягу, засобу формоутворення і гармонізації костюма. Характеристика асортименту і складових частин чоловічого і жіночого костюму, декор, матеріали і традиційні колористичні рішення. Орнаментака тканин давніх греків. Ідеал краси, соціальні і функціональні відмінності в костюмі. Засоби і прийоми досягнення різноманітності у рамках загальних тенденцій. Взуття, зачіски, аксесуари.

Подібність чоловічого та жіночого костюму. Хітон як найпоширеніша форма натільного одягу греків. Засоби формоутворення. Способи драпірування хітонів. Ексомій як форма хітона. Пояси. Туніка та колобос як пізніші типи чоловічого накладного одягу. Верхній одяг: плащі-гіматіони (гіматії), плащі-хламіди (хламіс). Взуття: сандалі, ендроміди, постолі, котурни. Зачіски. Головні убори (капелюхи, фрігійські ковпаки).

Вбрання та лаштунки військових.

Жіночий костюм Давньої Греції. Пеплос (доричний хітон) як найтипівіший жіночий одяг. Подвійний хітон (діплойдйон). Іонічний хітон. Т-подібний хітон. Епуміс як окремих тип накидки. Поява комбінованих типів костюму шляхом поєднання туніки-колобоса та основних типів хітону.

Костюм Давнього Риму. Ідеал краси: загальний вигляд, риси обличчя і пропорції фігури. Складові частини і асортимент чоловічого і жіночого костюму. Матеріали, обробка, колористичне оформлення. Вплив еллінської культури на розвиток римського костюму. Верхній жіночий одяг – плащ-гіматіон. Способи ношення. Жіноче взуття: сандалі, крєпіді, туфлі, пантофлі. Зачіски, головні убори, аксесуари для волосся. Засоби догляду за обличчям.

Відмінності чоловічого та жіночого костюму завдяки різній мірі вподобання грецької моди. Статусні відмінності. Чоловічий одяг. Три основні типи тунік: колодіум, Т-подібна туніка, далматик. Короткі та довгі туніки, способи драпірування. Туніка з довгими рукавами (туніка-таларис). Туніка-пальмета тріумфаторів та імператорів. Верхній одяг римлян: тога (тісна тога, простора тога, тога-умбо). Еволюція матеріалів і декору тог. Різновиди римських плащів: прямокутний плащ, довгий прямокутний плащ (палудаментум), паліум, лаена, трабея, сагум, пенула. Запозичення штанів у варварських племен. Поява накидки-наплічника за часів Пізньої імперії. Взуття римлян: статусні відмінності в кольорі, фасонах. Черевики, сандалі, кріпиди, каліги. Типи взуття з закритою ступнею: черевики та пів чоботи. Зачіски римлян, слабке поширення головних уборів.

Вбрання та лаштунки військових.

Жіноче вбрання. Туніка-хітон грецького взірця як основний вид одягу. Варіанти тунік: безрукаві колобіуми, довгорукавні камизи. Верхній одяг вільних римських жінок: туніка-стола. Туніцела римських шляхетних жінок імператорського періоду. Поширення далматика. Плащ-палла як верхній одяг жінок. Жіноче взуття: сандалі черевики, кріпиди. Типи зачісок та аксесуарів для волосся.

Рекомендована література:

основна: [2-12].

додаткова: [2], [6], [7], [8], [13].

Тема 3. Лекція. Одяг арабського Сходу, костюм Індії, Китаю, Японії (2 год.)

Загальна характеристика костюму Арабського Сходу. Основні історичні етапи. Матеріали, орнамент, тенденції декорування. Статусні відмінності.

Середньовіччя. Чоловічий костюм. Сорочка як основний тип одягу. Види наплічного одягу: джебба та хаїк. Елементи нижньої частини костюму: набедрена пов'язка та штани. Одяг кочівників. Верхній одяг: плащ-абба. Вбрання бедуїнів Північної Африки – бурнус, плащ-пелерина. Поява куртки ісля проникнення турків у Передню Азію. Поширення каптану за часів розквіту халіфату. Відмінності нижнього та верхнього каптанів. Нижні частини вбрання: штани-шаровари, пояси. Типи взуття. Сандалі, черевики, чоботи. Типи головних уборів та зачіски. Хуста-куфія. Феска. Тюрбан. Шапочка. Тарбуш.

Жіночий костюм. Сорочка та штани як основні елементи вбрання. Плаття як верхній одяг. Каптан-єлик, куртка. Покривало-хібара жінок-бедуїнок. Штани як неодмінна деталь жіночого одягу на арабському Сході. Значення поясів.

Типи взуття: туфлі, чобітки, черевики, кабкаб. Головні убори та зачіски. Типи покривал для обличчя: чадра, борко. Татуювання та косметика.

Костюм Індії. Відмінності костюму різних каст. Найпоширеніші матеріали для одягу: льон, мусліни, шовк, парча, бархат. Кольори вбрання. Орнаментика костюму. Способи населення узору на тканину. Декорування костюму знаті. Основні різновиди шитого одягу: куртка (мірзаїс), штани (джаміс, жіноча кофтинка (чолі), домашній кафтан (ангарка), парадний кафтан (яма), шапки (топі, тай, тощо). Найдавніший чоловічий одяг: набедрена пов'язка – дхоті. Її різновиди. Поява серед шляхетних верст населення в XII ст. лунгі. Поширення сорочок. Поява з XII ст. каптана та штанів. Шарф як обов'язковий елемент чоловічого костюму. Еволюція його функцій, різновиди. Взуття: матеріали, форми. Головні убори та зачіски. Тюрбан, тарбуш. Елементи прикрас волосся: стрічки, ободи, аграфи, егретки, діадеми. Борода: форми, прикраси. Одяг військових.

Жіночий одяг в Індії. Дхоті як основний елемент костюму давньої та ранньосередньовічної Індії. Пояси. Поява з XII ст. гхагри – пошиті спідниці, що заміняє дхоті. Поширення штанів. Шарф-шаль або покривало для голови як декоративний елемент вбрання. Поява дупати – прозорого покривала для голови, що стало обов'язковим елементом костюму з XII ст. Впровадження в XVI ст. сарі. Способи драпірування сарі. Поширення чолі. Троадиція у мусульманок носити глухі плаття та куртки. Взуття індійських жінок. Зачіски, головні убори.

Китайський костюм. Відмінності в залежності від географічної ознаки та верстви населення. Статусна диференціація. Основні кольори одягу незаможних китайців і шляхти. Куртка та штани як невіддільні елементи чоловічого одягу. Типи халатів та їх еволюція з часом. Плащі-накидки як одяг незаможного населення. Елементи вбрання шляхетного китайця: спідниця, фартух, пояс, шапка. Вбрання імператора: халат, дощечка для записів, спідниця, фартух, шапка, парасолька. Кольори елементів костюму. Зміни в костюмі мандаринів після XVII ст. Нижній халат, халат ма-гуа, комір-наплічник, капелюх, намисто-чотки. Рангові відмінності аксесуарів. Орнаментика, притаманна костюму шляхти. Взуття. Сандали, черевики, чоботи, постолі. Традиційні зачіски китайців, головні убори та аксесуари для волосся, що варіювалися відповідно до певного рангу. Шапки-ярмулки, хустки. Аксесуари. Віяла, парасольки. Вбрання військових. Костюм духовенства, рангові відмінності.

Жіночий костюм. Штани та шкарпетки. Халати, незшиті спідниці, куртки як частини верхнього одягу. Коміри-наплічники та шарфи як елементи оздоблення парадних халатів. Основні елементи вбрання китаянок: спідниці, халати. Взуття китаянок. Традиція спотворювати ступні ніг, особливості взуття. Форми взуття для «золотого лотоса». Зачіски та головні убори китаянок.

Аксесуари: віяла, парасольки. Декор тканин та оздоблення аксесуарів. Відсутність начіпних прикрас як характерна риса японської моди.

Костюм Японії. Загальна характеристика основних історичних відрізків.

Характерні тканини, особливості їх орнаментики, кольори та їх семантика. Чоловічий костюм. Набедрена пов'язка як найдавніший вид одягу японців. Перетворення її на спідню білизну з появою штанів. Два типи чоловічих штанів. Верхній чоловічий одяг: куртка-хаорі, що носилася поверх халата. Короткий хаорі з вузькими рукавами (хаппі) як одяг незаможних верств населення. Костюм самурая — камісімо: крилатка (безрукава накидка), халат та штани-хаками. Плащі нижніх верств населення: матеріал способ носити. Одяг буддійських священників і монахів. Типи взуття чоловіків: два види простих сандалів. Сандалі-гетти, шкарпетки-табі. Прибирання голів у японських чоловіків. Чоловічі головні убори. Аксесуари: віяло, нецке. Традиція використовувати нецке, їх різновиди, походження та функції.

Вбрання військових. Обладунок самурая: нагрудник, наплічники, спідниця, гетри, півчобітки, нарукавки, шолом з маскою, бармиця. Обладунок рядового воїна: штани, куртка, гетри, шолом з бармицею, панцир.

Жіночий костюм. Обмеженість жіночого вбрання впродовж всієї історії одним типом — халат-кімоно. Використання набедрених пов'язок та чоловічих хаорі, що носилися одночасно з кімоно, але не впливали на загальний вигляд жінки формування костюму. Пояс обі та способи його декорування. Церемоніальний додатковий жіночий одяг: халат з бічними розрізами, шаль. Вбрання наречених: білий халат-утікаке, пов'язаний поясом-шаллю. Використання фартуха в народному костюмі. Шлейка з мішечком на спині, за допомогою якої японки носили дітей. Взуття японок. Зачіски та аксесуари для волосся. Головні убори. Аксесуари: віяла та парасольки, книжечки, що заміняли носові хусточки.

Рекомендована:

основна: [2-12].

додаткова: [2], [6], [7], [8], [13].

Тема 4. Лекція. Одяг доби Середньовіччя (2 год.)

Костюм Візантії. Пластична композиція силуета, роль матеріала й декора у створенні силуетної форми. Основні види чоловічого та жіночого одягу. Характеристика чоловічого та жіночого костюма романського періоду: загальна характеристика композиції, силуетних форм і пропорцій костюму. Види чоловічого та жіночого одягу, традиційні матеріали і колористичні рішення, одяг-міпарті. Етикет в костюмі. Прийоми конструювання. Варіації силуетних форм і покроїв. Готичний стиль в одязі пізнього Середньовіччя. Бургундська мода: загальна характеристика естетичних ідеалів готичного стилю. Розвиток конструювання та моделювання. Різноманітність покроїв та їх модифікацій, пластична композиція силуету, типові членування форми. Розширення асортименту та функціонального призначення костюму. Варіації форм головних уборів, характеристика різних видів чоловічого та жіночого

одягу, модні обсяги і пропорції, функціонально-декоративні та декоративні елементи костюмів, взуття, аксесуари, доповнення. Матеріали та колористичне рішення. Станові відмінності в костюмі.

Формування візантійського костюму. Станова диференціація. Чоловіче вбрання: туніка-таларис, далматик, плащ-хламида або пенула з капюшоном, довгі штани, черевики або півчоботи. Головні убори: шапки. Елементи вбрання імператора: корона (стема), комір-наплічник, шарф-перев'яз лор, нарамник. Вбрання священнослужителів: стихар, орар, нарукавники (поручні), епітрахіль, пояс, основна риза (фелон). Вбрання вищого духовництва: митра, омофор, мантія, сакос.

Жіночий костюм: туніка, далматик. Взуття. Головні убори та зачіски.

Костюм Західної Європи V-X ст. Взаємодія пізньоримського та «варварського» елементів як основа формування костюма V-X ст. Вовна, конопля та льон як основні матеріали. Кольори вбрання. Орнаментация. Поява хутряного оздоблення. Поява накладного, глухого одягу. Станово-класова диференціація. Основний чоловічий одяг – туніка-кота (верхня туніка), камиза (нижня туніка). Верхній одяг чоловіків – далматик. Обов'язковий елемент верхнього одягу – плащ (хламида або палудаментум). Типи одягу для ніг. Довгі штани, короткі штани, короткі панчохи, панчохи-штани. Чоловіче взуття. Головні убори: ободи, лобові пов'язки, капелюхи. Аксесуари. Повсякденний костюм королів раннього Середньовіччя: далматик, плащ, лор. Регалії королів: корони з різними елементами (хрести, зубці, лілеї, трилисники, флорени), скіпетр, держава. Формування лицарського обладунку: елементи, семантика. Вбрання католицького духовництва: плащ-мантія, біла туніка (альба), ручник, риза казула, стола, далматик, паліум, митра, жезл-посох, тіара. Верхній одяг священників: плащ-кап з капюшоном. Вбрання ченців: волосяниця, далматик-фрок, сандалі.

Жіночий костюм. Спільні риси з чоловічим вбранням. Камиза і кота як основа костюма жінки. Плаття-роба. Класово-станова диференціація. Ознаки шляхетного походження в костюмі жінки. Впровадження з IX ст. хустки як обов'язкового головного убору. Застосування ободів, пов'язок, діadem, капелюшків, корон. Відмінності костюму монашок – хустки та покривала.

Костюм XI-XV ст. Зміна силуету костюму під впливом готичного стилю. Посилення відмінностей між чоловічим і жіночим костюмом. Домінуючі тканини.

Туніка-кота як основний тип чоловічого одягу XII-I пол. XIV ст.

Рекомендована література:

основна: [2-12].

додаткова: [2], [6], [7], [8], [13].

Тема 5. Лекція. Мода Відродження (2 год.)

Костюм італійського типу. Соціальна диференціація костюмів. Досягнення в галузі техніки пошиву одягу. Флоренція, Лукка, Венеція, Генуя, Сієна як центри текстильного виробництва. Поширені тканини: колорит та цупкість, мотиви візерунків. Чоловічий костюм. Сорочка як основний елемент нижнього чоловічого вбрання італійського одягу. Оформлення коміра. Верхній чоловічий розстібний одяг — колет. Типи рукавів. Панчохи-штани — третій з основних елементів чоловічого костюму доби Відродження.

Види верхнього одягу. Плащі. Витіснення розстібним одягом з II пол. XV ст. глухого верхнього одягу. Розстібна сімара. Нарамники та плащі як основні типи чоловічого одягу II пол. XV ст. Чоловіче взуття: гетри, напівчоботи, черевики.

Способи прибирання голів — зачіски, головні убори. Типи головних уборів чоловіків: капелюх-бальцо, берети, ярмулки, капелюх у вигляді зрізаного окнуса, циліндра, кухарського ковпака, берети. Кольори головних уборів, використовувані тканини. Приналежності чоловічого корстюму Відродження: сумки, рукавички, зброя.

Жіночий костюм доби Ренесансу. Сорочка як сладова одягу: типи. Різновиди ліфів. Плаття як головний одяг жіночого одягу: типи, елементи, різновиди рукавів. Еволюція типів ліфу. Відмінності народного костюму (типи ліфів та юбок). Додаткове жіноче верхнє вбрання — джорнеа, сімари, нарамники, плащі, мантії.

Жіноче взуття. Туфлі: матеріал, способи декорування. Способи прикрашання волосся: жіночі зачіски та прикраси для них. Типи головних уборів: берети, покривала, солом'яні капелюшка, вуалі. Аксесуари: носові хусточки, рукавички, дзеркальця, сумки-гаманці, типи прикрас, матеріали, способи оздоблення, коштовні метали та каміння.

Еволюція костюму в XVI ст. Послаблення станово-класової диференціації вбрання та його причини. Характеристики одягу бідноти: колористика, використовувані тканини. Строкатість і декоративність як характерна риса вбрання XVI ст. Пристрасть до розрізів у костюмі, специфіка пошиття вбрання з урахуванням цієї риси, нашивання смуг. Поширення хутра в костюмі доби. Використання хутра у створенні комірів, вилогів верхнього одягу (шаубе), обшлагів на рукавах жіночого вбрання. Строкатість, використання ліпної орнаменталії, випуску буфів, застосування бантів як відмітні риси костюму високого та пізнього Відродження. Тяжіння до бархату, атласу, сукна. Застосування полотна для пошиву сорочок та чепців для дворянства. Барвистість колірної гами костюму. Поширення чорного кольору як основного для вбрання знаті та причини цієї тенденції в країнах Північного Ренесансу. Семантика кольору.

Колет як головний елемент чоловічого одягу XVI ст. Три типи колетів, тканини та крій. Чоловічі штани та їх компоненти. Особливості гульфіків костюму різних країн. Верхній одяг країн Північного Ренесансу. Специфіка шаубе країн Північного Відродження, особливо — французьких. Нарамники Франції та Німеччини.

Різновиди чоловічого взуття: черевики, напівчоботи, чоботи з закатами, гетри. Зачіски чоловіків епохи Відродження: кольбе. Мода на бороди та вуса. Головні убори селян: чепці з навушниками й потиличниками та традиційний капюшон з плечевою пелериною. Рукавички, сумки та зброя як обов'язкові приналежності чоловічого костюму XVI ст. Типи холодної зброї. Виникнення та поширення шпаги.

Жіночий костюм XVI ст. Фасони суконь та ліфів. Відмінності французького та німецького типів плаття. Поява нових типів вирізу-декольте у різних локальних варіантах жіночого вбрання, станові відмінності. Типи комірців. Специфіка німецького типу жіночого плаття — використання пелерини-колери. Оздоблення рукавів. Застосування фартушків. Марлоти як один з найпоширеніших типів жіночого верхнього одягу Франції, Нідерландів та Іспанії.

Взуття жінок: черевички, сандалі-колодки, туфлі.

Прибирання голів — зачіски та прикраси для волосся, головні убори. Чепець-кенель, вуаль, крилаті капелюшки, чалмлоподібні валики, берети. Роль поясів у жіночому вбранні Відродження. Вплив моди Італії на костюм північноєвропейського Ренесансу. Дрібні речі вжитку, що підвішувалися до поясу: сумки, ножиці, гольники, ключі. Предмети туалету епохи Відродження. Віяла з пір'я, носові хусточки, рукавички, сумочки, чепці, ручні дзеркальця.

Костюми іспанського типу межі XVI та XVII ст. Аспекти, що визначали особливий характер іспанського костюму. Суворість та лаконічність силуету іспанського вбрання. Закритий чоловічий колет як елемент чоловічого костюму, що нівелює роль сорочки в XVI ст. Типи комірів. Брижа та її еволюція. Роль пояса в чоловічому костюмі. Розповсюдження набедрених штанів, їх два типи. Поява валиків-лодье в конструкції чоловічих штанів. Поширення в Німеччині штанів-плудерхозенів. Поява в II пол. XVI ст. панталонів. Верхній одяг: довгі ропи та шаубе, наплічні плащі, півкаптаня. Новий елемент іспанського чоловічого костюму — панчохи-штани. Застосування гетрів.

Воєнізація типів чоловічого костюму в Іспанії, еволюція взуття. Популяризація чобіт.

Зачіски. Способи догляду за бородами, форми борід. Головні убори: берети, тока, капелюхи. Аксесуари чоловічих костюмів: кишенькові годинники, рукавички. Зброя. Популяризація шпаги як ознаки дворянського походження.

Костюми військових XVI-XVII ст. Зброя. Костюми духовництва.

Жіночий костюм іспанського типу. Типи жіночих комірів: “комір Медичі” як новий елемент вбрання поч. XVII ст., великі брижові коміри. Різновиди манжетів. Типи платтів та ліфів, їх закритий характер. Використання вертюгаденів в спідницях іспанського типу, нижні спідниці. Нашивання обручів на нижню спідницю та пететворення її на каркас. Валикові вертюгадени Нідерландів. Мантілья як ознака жіночого костюму. Заміна її плащами-накидками в інших країнах. Кофти та розстібні плечові пелерини німецького жіночого вбрання.

Взуття жінок XVI-XVII ст. Зачіски та головні убори. Аксесуари: віяло, муфта, носова хусточка, дзеркальця, флакони для парфумів, медальйони, гольники, сумки,

гаманці.

Рекомендована література:

основна: [2-12].

додаткова: [2], [6], [7], [8], [13].

Тема 6. Лекція. Костюм XVII-XIX ст. (2 год.)

Чоловічий костюм. Трансформація форм чоловічих колетів та сорочок. Їх нові різновиди: колети-камзоли, колети-куртки. Декор колетів: бордюрна орнаментация, позумент, петлиці. Верхній чоловічий одяг XVII ст.: сімари, сутани (для “людей мантиї”), плащі, накидки, півпальта, півкаптани, онгрелін (венгерка). Поява в середині століття вестів, наближених за характером до т.зв.фігаро. Краватка-шарфик як елемент чоловічого вбрання. Використовувані тканини (муслін, батист). Поширення жюстокорів. Камзол як компонент чоловічого вбрання. Типи чоловічих штанів. Халат як новий елемент чоловічого домашнього вбрання XVII ст.

Взуття епохи. Мода на перуки. Їх типи та форми. Бінет. Зачіски та головні убори. Аксесуари: носові хусточки, тростини, рукавички.

Жіночий костюм XVII ст. Роль самотійного “відкладного комірця” та зниження значення сорочки в жіночому вбранні аналізованої епохи. Виникнення горжеток. Типи брижів: “млинові жорна”. Трансформація форм ліфів, ліфкорсети. Відмітні риси спідниць означеної доби. Подвійні типи спідниць: внутрішня (фріпон) та верхня (модест). Верхнє розстірне жіноче плаття — а ла роб. Застосування плащів, пелерин, жіночих онгрелінів. Взуття та аксесуари XVII-XVIII ст. Головні убори та зачіски: капелюхи, чепці, хустки та косинки, вуалетки, традиція закривати обличчя за допомогою напівмасок. Аксесуари жіночого туалету XVIII ст.: тростини, муфти, парасольки, рукавички, носові хустинки, поширення митенок (рукавичок з відкритими пальцями). Особливості догляду за обличчям: поява та поширення мушок.

Модні тенденції XIX ст. Аспекти, що вплинули на моду доби. Поява фотографії та полегшення дослідження історії моди завдяки збільшенню кількості матеріалу.

Чоловіче вбрання XIX ст. Еволюція фасону чоловічої сорочки. Поширення фракта та перетворення його на універсальний одяг у XIX ст. Сюртук як форма святкового вбрання. Його витіснення мундиром. Поширення з 1825 р. редінготів. Крій жилетів. Популяризація однобортних застібок з 1830-х рр. Декор жилетів. Трансформація ворота в стоячий комірць. Поява окремого комірця з 1820 р. Введення з 1850 р. сорочки з крахмальною груद्धю.

Типи штанів та підштаників: траузерз, бріджі. Носіння облягаючих панталонів. Брюки як основний елемент денного туалету. Краватки та матеріали, з яких вони виготовлялися: батист, муслін, шовк. Краватка типу “король Георг”, шийні платки “Наполеон” та “Байрон”, краватка “Осбалдестон”. Способи носіння

краваток у 1840-і рр., типи вузлів.

Головні убори та способи догляду за волоссям. Пудра для перук. Мода на баки. Шапо-бра, циліндри. Взуття чоловіків: високі чоботи, ботфорти, гусарські чоботи, чоботи “Веллінгтон”, “блюхери”, напівчобітки “Альберт”, бальні туфлі.

Жіноче вбрання XIX ст. Вплив Французької революції на зміни в жіночій моді, цікавість до культури античності як один з формуючих тенденції аспектів. Франція як законодавиця моди. Поява в жіночому вбранні елементів військового стилю у зв'язку з наполеонівськими війнами. Еволюція корсетів, заміна китового вуса шнуровками, наближення до зручних форм. Патентування французами тканого корсета. Поява турнюра з 1830-х рр., його заміна жорсткими нижніми спідницями. Нижня білизна XIX ст.

Англійське жіноче вбрання. Прості сукні, шнуровані під груддю. Типи рукавів. Тенденція до заниження лінії талії з 1810-х рр. Варіювання довжини спідниць. Введення в побут спідниці з клинами.

Жіночі зачіски XIX ст. Головні убори, прикраси для волосся. Аксесуари. Взуття.

Рекомендована література:

основна: [1-12].

додаткова: [1-7]

Інтернет-ресурси: [1-7].

Тема 7. Лекція. Модні тенденції XX ст. (2 год.)

Доба 1900-1930-х рр. В історії моди. Країни, що визначали провідні модні тенденції. Роль Франції. Париж як законодавець моди в світі. Журнали “Vogue”, “Харперс базар”, “Кравець та закрійник”, модні дома Ворта, сестер Калло, Пакена, Редферна, Дусе як джерело для дослідження модних тенденцій доби. Провідні кутюр'є епохи: Поль Пуаре, його співпраця з Ерте та Дюфі. Вплив російських сезонів балету С. Дягилева на моду Європи, передусім — Франції. Поява спідниць “танго” під впливом запозиченого з Південної Америки танку. Значення кінематографа на розвиток моди. Зміни в моді під впливом війни. Творчість Коко Шанель. 1920-і рр. як доба джазу. Посилення зв'язку між образотворчим мистецтвом та костюмом. Кутюр'є як покровителі художників. Вплив стилів Ар Деко та Ар Нуво на декорування вбрання. Синтез впливів африканських традицій, Баухауза та кубізму на костюм та його дерорування, мотиви орнаментів вбрання. Роль модельєра Е. Ск'япареллі в дизайні одягу XX ст.

Чоловічий костюм. Тенденції до вивільнення від умовностей в одязі, тяжіння до ігнорування традицій. Сорочки та комірці I пол. XX ст., краватки та способи їх зав'язування. Мода на візитки та смугасті брюки. Фасони піджаків та сюртуків. Вплив американської моди на європейську. Розповсюдження макінтошів під впливом “мілітаризації” моди часів I світової війни. Взуття та шкарпетки — типи, колористика, форми.

Жіночий костюм I пол. XX ст. Ідеал жіночої фігури. Його трансформація в

1930-і рр., мода на жіночість замість підліткового типу фігури жінки. Мода на панталони, їх різновиди та конструкція. Поширення жіночих комбінезонів. Білизна. Поява прозорих легких тканин для білизни: крепдешину, вуалі, мережива. Рожевий як домінуючий колір жіночої білизни. Зростання популярності цілінокроєних суконь. Символіка кольорів. Розповсюдження англійського костюму. Тяжіння до простоти в одязі. Тканини та кольори. Вплив Коко Шанель на європейську моду. Зачіски I пол. XX ст. Аксесуари. Спортивний одяг епохи.

Модні тенденції II пол. XX ст. Творчість модельєрів Нормана Хартнелла, Моліно, Віктора Стібеля, Кріда, Б'янки Моска, Клер Мак-Керделл, Чарльза Джеймса, Нормана Норелла, Майнбоше. Вплив військової форми на розробку модних фасонів одягу. Вплив кіно на розвиток моди. Спрощення форм одягу в США та Англії. Специфіка тенденцій французької моди та її причини. Екстремальна мода Парижа. Догляд за волоссям: фарбування, зачіски.

Творчість Куррежа та Мері Куант. Стилi “прозорий” та “оп-арт” в одязі. Захоплення етнічними стилями. Робота модельєрів Кензо Такада та Юкі, вплив Сходу на моду Європи та США. Цікавість до індійської культури. “Бітлз” як законодавці моди 1960-х рр. Поява на арені світової моди П'єра Кардена та Крістіана Діора. Сен-Лоран. Жіванші. Пако Рабан.

Рекомендована література:

основна: [1-12].

додаткова: [1-7]

Інтернет-ресурси: [1-7].

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Історичний костюм»

Разом за 1 модуль: 54 год., лекції – 14 год., практичні заняття – 4 год., індивідуальна робота – 4 год., самостійна робота – 29 год., модульний контроль – 3 год.

Модулі	Змістовий модуль І						
Назва модуля	Стилі у світовій історії одягу та аксесуарів						
Кількість балів за модуль	100 балів						
Лекції	1	2	3	4	5	6	7
Теми лекцій	Вступ. Класифікація одягу. Костюм та аксесуари Давнього Сходу	Костюм античності: Давня Греція та Давній Рим	Одяг арабського Сходу, костюм Індії, Китаю, Японії	Одяг доби Середньовіччя	Мода Відродження	Костюм XVII- XIX ст.	Модні тенденції XX ст.
Теми практичних-занять	Костюм античності: Давня Греція та Давній Рим 10 балів (5 балів – за роботу, 5 балів – опитування за візуальним рядом)				Костюм XVII-XIX ст. 10 балів (5 балів – за роботу, 5 балів – опитування за візуальним рядом)		
Самостійна робота	Складання глосарію 3 бали	Складання глосарію 3 бали	Творче завдання 5 балів	Складання глосарію 3 бали	Складання глосарію 3 бали	Складання глосарію 3 бали	Складання карти персоналій 5 балів
ІНДЗ							30 балів

Види поточного контролю			Модульна контрольна робота (25 балів)
Підсумковий рейтинговий бал		100 балів (коефіцієнт успішності: $100 \div 100 = 1$)	

Поточне тестування та самостійна робота								ІНДЗ	Кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Кількість балів з урахуванням коефіцієнта
ЗМ №1											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	МКР	30	100	1	100
3	13	5	3	3	13	5	25				
70											

V. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I. Стилi у свiтовiй iсторiї одягу та аксесуарiв

Тема 2. Костюм античностi: Давня Грецiя та Давнiй Рим (2 год.)

План заняття

1. Чоловічий одяг в Давній Греції.
2. Жіночі зачіски, взуття та аксесуари в Давній Греції.
3. Типи чоловічого верхнього одягу в Давньому Римі.
4. Давньоримський жіночий одяг та взуття.

Рекомендована література:

основна: [2-12].

додаткова: [2], [6], [7], [8], [13].

Тема 6. Костюм XVII-XIX ст. (2 год.)

План заняття

1. Одяг чоловіків XVII-XIX ст.
2. Аксесуари чоловіків та жінок XVII-XIX ст.
3. Зачіски та головні убори XVII-XIX ст.

Рекомендована література:

основна: [1-12].

додаткова: [1-7]

Інтернет-ресурси: [1-7].

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Тема 1. Вступ. Класифікація одягу. Костюм та аксесуари Давнього Сходу (4 год.)

Проаналізувати основні поняття та скласти глосарій з термінів, які розкривають сутність основних типів чоловічого та жіночого одягу Давнього Єгипту, Межиріччя.

Рекомендована література:

основна: [2-12].

додаткова: [2], [6], [7], [8], [13].

Тема 2. Костюм античностi: Давня Грецiя та Давнiй Рим (4 год.)

Проаналізувати основні поняття та скласти глосарій з термінів, які розкривають сутність основних типів чоловічого та жіночого одягу Давньої Греції та Давнього Риму.

Рекомендована література:

основна: [2-12].

додаткова: [2], [6], [7], [8], [13].

Тема 3. Одяг арабського Сходу, костюм Індії, Китаю, Японії (4 год.)

Творче завдання: розробити проект виробу декоративно-вжиткового мистецтва (зброя, прикраса, костюм) у стилі Середньовічної Японії, Китаю або Індії (за вибором студента) .

Матеріали та техніки: акварель, гуаш, туш, перо, папір, колаж, аплікація. *Формат:* від А4 до А2.

Рекомендована література:

основна: [2-12].

додаткова: [2], [6], [7], [8], [13].

Тема 4. Одяг доби Середньовіччя (4 год.)

Проаналізувати основні поняття та скласти глосарій з термінів, які розкривають сутність основних типів чоловічого та жіночого одягу країн західноєвропейського Середньовіччя.

Рекомендована література:

основна: [2-12].

додаткова: [2], [6], [7], [8], [13].

Тема 5. Мода Відродження (4 год.)

Проаналізувати основні поняття та скласти глосарій з термінів, які розкривають сутність основних типів чоловічого та жіночого одягу італійського та Північного Ренесансу.

Рекомендована література:

основна: [2-12].

додаткова: [2], [6], [7], [8], [13].

Тема 6. Костюм XVII-XIX ст. (6 год.)

Проаналізувати основні поняття та скласти глосарій з термінів, які розкривають сутність основних типів чоловічого та жіночого одягу країн Західної Європи XVII-XIX ст.

Рекомендована література:

основна: [1-12].

додаткова: [1-7]

Інтернет-ресурси: [1-7].

Тема 7. Модні тенденції XX ст. (3 год.)

Складання карти персоналій – таблиці з зазначенням дат життя та ключових подій з творчої біографії провідних модельєрів країн Західної Європи XX ст.

Рекомендована література:

основна: [1-12].

додаткова: [1-7]

Інтернет-ресурси: [1-7].

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

з дисципліни “Історичний костюм”

Змістовий модуль та теми курсу	Кіль- кість годин	Академічний контроль	Бали	
Змістовий модуль I.				
Стилі у світовій історії одягу та аксесуарів				
Вступ. Класифікація одягу. Костюм та аксесуари Давнього Сходу	6		3	
Костюм античності: Давня Греція та Давній Рим	8	<i>Практичне заняття</i>	13	
Одяг арабського Сходу, костюм Індії, Китаю, Японії	6		5	
Одяг доби Середньовіччя	6	<i>Практичне заняття, індивідуальне заняття</i>	3	

Мода Відродження	8		3	
Костюм XVII-XIX ст.	12	<i>Практичне заняття, індивідуальне заняття</i>	13	
Модні тенденції XX ст.	5		5	
ІНДЗ			30	
Модульна контрольна робота	3		25	
Разом годин:	54	Разом балів:	100	

ВІІ. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення матеріалу навчальної дисципліни та веденні подальшої наукової діяльності. Завершується виконання студентами ІНЗД публікацією тез доповіді або наукової статті в збірці наукових праць для молодих учених або збірці тез певної конференції. Це вид навчально-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його загальної — навчальної та наукової — компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне, поглиблене доопрацювання матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань з навчального курсу, удосконалення вмінь самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: опублікована (або подана до друку) наукова робота, яка виконується на основі знань, отриманих під час лекційних та практичних занять і охоплює весь зміст навчального курсу, оцінюється в 30 балів.

Завдання ІНДЗ: підготовка тексту наукової статті мистецтвознавчого спрямування.

Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 7.1 і 7.2.

Таблиця 7.1

№ п/п	Критерії оцінювання ІНДЗ	Макси- мальна кількість балів
1.	Опрацювання наукової літератури, матеріалів наукових конференцій, відвідання захистів дипломних робіт та дисертаційних досліджень	10 балів
2.	Підготовка завершеного тексту наукової статті з візуальним супроводом та подання його до друку	20 балів
Разом		30 балів

Таблиця 7.2

Шкала оцінювання ІНДЗ
(науково-педагогічного дослідження у науковій статті або тез доповіді)

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	26-30	Відмінно
Достатній	19-25	Добре
Середній	13-18	Задовільно
Низький	0-12	Незадовільно

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Історія зарубіжного мистецтва».

Спеціаліст може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО

КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення спеціалістів з дисципліни «Історичний костюм» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів	Одиниць	Всього
1	Опитування за візуальним рядом	5	2	10

2	Робота на практичному занятті	5	2	10
3	Самостійна робота	5	7	25
4	Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання	30	1	30
5	МКР	25	1	25
Підсумковий рейтинговий бал				100

У процесі оцінювання навчальних досягнень спеціалістів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, залік.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове опитування; підсумкове письмове тестування, наукова стаття (тези).
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.
- **Представлення наукових та творчих робіт.**

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов’язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 67	«задовільно»	E
68 – 73	«задовільно»	D
74 – 79	«добре»	C
80 – 87	«добре»	B
88 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень бакалаврів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу спеціаліста на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань спеціалістів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

IX. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної та творчої діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна), пояснення, розповідь, бесіда;
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- *Практичні*: виконання творчих завдань.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; з репродукціями творів; з використанням рекомендованих та обраних самостійно художніх матеріалів та інструментів; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної та творчої діяльності:

навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ репродукції творів майстрів;
- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Воронина Т., Мальцева Н., Стародубова В. Искусство Возрождения в Нидерландах, Франции, Англии//Памятники мирового искусства. – М.: Искусство, 1994. – 144 с., ил.
2. Власов В. Иллюстрированный художественный словарь. – СПб.: Икар, 1993. – 272 с.
3. Гейл К. Мода и текстиль. Рождение новых тенденций/К. Гейл. – Минск: Гревцов Паблишер, 2009. – 240 с.
4. Готтенрот Ф. Иллюстрированная история стиля и моды с древнейших времен/ Готтенрот Ф. – М.: Эксмо, 2009. – 256 с.
5. Иллюстрированная энциклопедия моды. – Прага: Артня, 1988. 608 с.
6. Комиссаржевский Ф. История костюма/Ф. История костюма. – М.: Астрель, 2006. – 336 с.
7. Константинова С. История декоративно-прикладного искусства. Конспект лекций/С.Константинова. – Ростов-н/Д.: Феникс, 2004. – 192 с.
8. Куликова В. История костюма/В. Куликова. – М.: АСТ, 2011. – 160 с.
9. Молотова В. Декоративно-прикладное искусство. – М.: Форум, 2004. – 288 с.
10. Моран А. де. История декоративно-прикладного искусства: От древнейших времен до наших дней/Моран А. де. – М.: Изд-во В. Шевчук, 2011. – 672 с.
11. Нанн Дж. История костюма. 1200-2000. – М.АСТ: Астрель, 2008. – 343 с.
12. Плаксына-Флеринская Э. История костюма: стили и направления. Учебное пособие для студентов среднего профессионального образования/Плаксына-Флеринская Э., Михайловская Л., Попов В. – М.: Академия, 2010. – 240 с.
13. Старикова Ю. История и индустрия моды/Ю. Старикова – М.:Приор, 2012. – 128 с.

Додаткова:

1. Актико Ф. История моды с XVIII по XX век. Коллекция Института костюма Киото/ Актико Ф., Тамами С. – М.:АРТ-родник, 2003. – 736 с.
2. Большая иллюстрированная энциклопедия древностей. – Прага: Артня, 1980. – 494 с.
3. Варивончик А. Традиційна народна вишивка як складова українського одягу (XX ст.): навч.посіб для студ. ВНЗ/А. Варивончик. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2013. – 108 с.
4. Винничук Л. Люди, нравы, обычаи Древней Греции и Рима/Л.Винничук. – М.: Высшая школа, 1988. – 493 с.
5. Все о нэцке. Мифологические сюжеты/ Сост. Афонькин С. – М.-СПб.: Кристалл, Оникс, 2008. – 159 с.
6. Кленгель-Брандт Э. Древний Вавилон/Кленгель-Брандт Э. – Смоленск:

Русич, 2001. – 368 с.

7. *Попова С.* История моды, костюма и стиля/С. Попова. – М.: АСТ, Астрель, 2009. – 272 с.

8. *Соколова Т.* Орнамент – почерк эпохи. – Л.: Аврора, 1972. – 148 с.

9. *Стамеров К.* Нариси з історії костюма/К.Стамеров. – У 2-х тт. – К.: Мистецтво, 1978.

10. *Стивенсон Н.* История моды в деталях. С XVIII века до наших дней/Н.Стивенсон. – М.: Эксмо, 2011. – 178 с.

11. *Тэтхэм К.,* Дизайн в моде. Моделирование одежды/ Тэтхэм К., Симен Дж. – М.: Риппол Классик, 2006. – 144 с.

12. *Український народний одяг XVII – початку XIX ст. в акварелях Ю. Глоговського.* – К.: Мистецтво, 1988. – 272 с.

13. *Чалтыкьян Д.* История костюма/ Чалтыкьян Д. – М.: Аванта+, 2011. – 184 с.

14. *Шинкарук М.* Мода и модельеры/Шинкарук М., Елисеева Т. – М.: Аванта+, Астрель, 2011. – 214 с.

Інтернет-ресурси:

1. Fashion-стилист. Програма авторського курсу// <http://dhschool.ru/dizajn-odezhdy/sam-sebe-stilist.html>

2. Учебная программа курса «Fashion-styling»// <http://www.artimage.ru/fashion-styling/program/>

3. Сведсен Л. Философия моды//

4. http://platonanet.org.ua/load/knigi_po_filosofii/kulturologija/quot_filosofija_mody_quot_1_svendsen/16-1-0-2212

5. Барт Р. Система моды. Статьи по семиотике культуры//http://www.biblioclub.ru/36043_Sistema_Mody_Stati_po_semiotike_kultury.html

6. История женской моды. XX век// <http://www.istmoda.kiev.ua/fashion1915-1923/dinamika2.php>

7. История костюма и моды. Учебная программа курса//http://abc.vvsu.ru/Books/istoriy_kost_mod/page0001.asp